

SVENSKT NÄRINGSLIV

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Vår referens/dnr:
248/2017

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:
Fi2017/04821/S2

2018-03-28

Remissyttrande

Betänkandet Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska växtskyddsmedel, SOU 2017:102

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet avseende skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska växtskyddsmedel och vill med anledning därav avge följande yttrande.

Svenskt Näringsliv

- Avstyrker från att införa en punktskatt på kadmium avseende vissa produkter.
- Avstyrker att det införs en punktskatt på kemiska växtskyddsmedel.
- Tillstyrker förslaget att befintlig lag om skatt på bekämpningsmedel ska avskaffas.

Bakgrund

Utredningen har haft i uppdrag att analysera behovet av att beskatta hälso- och miljöfarliga ämnen. Av utredningsdirektivet framgår att förbättrad uppfyllelse av relevanta miljömål och kostnadseffektivt ska vara viktiga utgångspunkter i utredningens arbete. I uppdraget ligger att beakta den nationella livsmedelsstrategi som Riksdagen fattade beslut om den 20 juni 2017.

Utredningen har föreslagit en skatt på kadmium i vissa produkter och en skatt på kemiska växtskyddsmedel. De föreslagna punktskatterna är nationella svenska skatter och är inte EU-harmoniserade. Skatterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2019. Vidare har utredningen föreslagit att den nuvarande bekämpningsmedels-skatten ska avskaffas.

Införande av en punktskatt på kadmium i vissa produkter

Förslaget i korthet

Utredningen föreslår att skatt ska betalas för kadmiuminnehållet i avloppsslam för jordbruksändamål¹, foder² som har ett mineraliskt ursprung, kalk³ och mineralgödsel som innehåller fosfor.⁴

Avsikten med förslaget är att skatten ska träffa nytillskott av kadmium som huvudsakligen tillförs livsmedelsproduktionskedjan via åkermark.

Enligt de uträkningar som utredningen lagt fram kommer den föreslagna kadmiumskatten att leda till ökade kostnader för företagen på 23,4 till 25,4 miljoner kr per år och generera årlig ökad skatteintäkt för staten på 21,6 miljoner kr.

Utredningen anger att minskning av tillförseln av kadmium till åkermark beräknas vara 10 till 30 kg per år.⁵

I lagen införs en möjlighet att efter ansökan hos Skatteverket registrera ett företag som godkänd lagerhållare på motsvarande sett som andra nationella punktskatter, med en möjlighet att hantera skattepliktiga bekämpningsmedel under skatteuppskov.

Allmän utgångspunkt

Kadmium finns naturligt i jorden och vissa svenska jordar har naturligt höga halter sedan istiden. Tendensen är att nivån sjunker. Stora mängder kadmium i livsmedel kan leda till njurskador och benskörhet.

EU har gemensamma gränsvärden för kadmium i livsmedel och i foder. Utredningen konstaterar att den inte har kunnat finna att det finns något annat land som har en kadmiumskatt och att förslaget går utöver EU-gemensamma nivån.⁶

---

¹ Avloppsslam är en biprodukt från avloppsreningsverkens reningsprocess som är rik på viktiga näringsämnen och mullbildande ämnen. Enligt förslaget ska skatt betalas med 200 kr per gram kadmium i avloppsslam till den del som kadmiuminnehållet överstiger 15 gram per ton fosfor.

² Skatten på foder föreslås uppgå till 200 kr per gram kadmium i produkten till den del som överstiger 0,1 gram.

³ Skatten träffar kalk som levereras eller tas i anspråk för jordbruksändamål, för fiskodling eller för användning inom livsmedelsproduktion. Med undantag för sådan kalkbaserad restprodukt som uppkommer vid produktion av socker. Skattebeloppen på kalk föreslås uppgå till 200 kr per gram kadmium i produkten till den del som överstiger 0,1 gram. Kalk används inom jordbruket för att exempelvis höja markens pH-värde, förbättra markens struktur och minska läckage av näringsämnen.

⁴ Skatten föreslås uppgå till 200 kr per gram kadmium i produkten till den del i kadmiuminnehållet som överstiger 3 gram per ton fosfor.

⁵ SOU 2017:10 sid 189

⁶ SOU 2017:10 sid 225

Naturvårdsverket har meddelat föreskrifter om användning av avloppsslam inom jordbruket som bl.a. innehåller bestämmelser om högsta tillåtna nivå av kadmium vid tillförsel av avloppsslam.

Inställning

Användningen av slam, kalk och mineralgödsel fyller en funktion i jordbruket. Självfallet är det viktigt med åtgärder för att undvika att människor exponeras för olämpliga ämnen som kan vara skadliga för hälsan. I detta arbete är det viktigt att använda ändamålsenliga styrmedel som är effektiva för att uppnå en miljöstyrande effekt. Utredningen tar själv upp flera alternativ styrmedel såsom höjda gränsvärden, information, frivilliga certifieringar och information.⁷

Tillförseln av kadmium i åkermark sker huvudsakligen via luftnedfall och det innebär att merparten av tillskottet av kadmium på åkermark inte träffas av den föreslagna kadmiumskatten. Istället påverkas vi i hög grad av det tillskott som görs på åkermark i andra länder i vårt närområde. Tillförseln av kadmium är således i första hand en gränsöverskridande fråga snarare än en svensk intern angelägenhet. Mot bakgrund av detta bör effekten bli betydligt mer verkningsfull om Sverige arbetar för gemensamma förändringar inom EU än att införa en nationell skatt som ensidigt försämrar konkurrensförmågan för svenska jordbruksprodukter med begränsad miljönytta då endast svenskodlade produkter berörs av skatten.

Vidare är en ökad produktionskostnad i det svenska jordbruket oförenlig med den svenska livsmedelsstrategins övergripande mål att den svenska livsmedelsproduktionen ska vara konkurrenskraftig och produktionen ska öka. En nationell svensk skatt på kadmium riskerar att få negativa effekter på den svenska välfärden och den svenska sysselsättningen.

Beloppsgränser vid återbetalning

I återbetalningssystemet för den föreslagna punktskatten på kadmium införs en återbetalningsgräns som innebär att återbetalning endast medges för belopp över 1 500 kr per kvartal. Det betyder att Skatteverket inte återbetalar upp till 6 000 kr per år för den som är återbetalningsberättigad, vilket är oskäligt. Ett företag bör själv bäst bedöma huruvida administrationskostnaden är för hög för att i ett enskilt fall motivera en ansökan om återbetalning.

Införande av en punktskatt på kemiska växtskyddsmedel

Förslaget i korthet

Utredningen föreslår att en skatt på kemiska växtskyddsmedel införs från den 1 juli 2019. Skatten syftar till att ge incitament tillgårdar som leder till minskade miljö- och hälsorisker, vilket bidrar till att nå miljö kvalitetsmålet "Giffri miljö".

---

⁷ SOU 2017:102 sid 185

Skatten ska baseras på hektardos istället för som idag per kilo verksamt ämne. En hektardos är den mängd växtskyddsmedel som ska användas för att behandla en hektar.

Den föreslagna skatten på kemiska växtskyddsmedel ska vara differentierad och enligt utredningens förslag ska det finnas tre grupper av växtskyddsmedel med skilda skattenivåer. Den högsta skattesatsen ska tillämpas på kemiska växtskyddsmedel som innehåller verksamma ämnen som klassificeras som kandidatämnen för substitution i EU:s växtskyddsförordning med en skatt om 30 kr per högsta tillåtna hektardos eller 282 kr per varje helt kilogram verksamt ämne för det fall det inte finns någon hektardos angiven i bilagan till lagen. Kandidatämnen för substitution är ämnen som man vill fasa ut av olika anledningar. Då det för närvarande saknas alternativ till dessa ämnen får de ett tidsbegränsat godkännande på maximalt sju år.

Kemiska växtskyddsmedel som endast innehåller verksamma ämnen som klassificeras som verksamma ämnen med låg risk i enlighet med EU:s växtskyddsmedelförordning ska enligt förslaget vara skattebefriade. Övriga kemiska växtskyddsmedel, som inte omfattas av högsta skattesatsen eller av skattebefrielse, ska enligt förslaget beskattas med en lägre skattesats om 15 kr per högsta tillåtna hektardos eller 34 kr per varje kilogram verksamt ämne i de fall det inte finns någon angiven hektardos i bilagan till lagen.

Utredningen förväntar att förslaget ska leda till en ökad kostnad för växtskyddsmedel inom jordbruk-, frukt- och trädgårdsnäring. För exempelvis potatisodling beräknas kostnadsökningen bli två till tre procent.

I lagen införs en möjlighet att efter ansökan hos Skatteverket registrera ett företag som godkänd lagerhållare på motsvarande sett som andra nationella punktskatter, med en möjlighet att hantera skattepliktiga bekämpningsmedel under skatteuppskov.

Inställning

Växtskyddsmedel används bl.a. för att skydda växter och växtprodukter mot skadegörare och att förhindra oönskade växter, liksom att påverka de önskvärda växternas livsprocesser och hållbarhet. Produkterna är godkända av myndigheterna och används för att det finns ett reellt behov och användningen är behovsanpassad efter vilka växter som odlas och skadetrycket. Växtskyddsmedlen är viktiga verktyg för att få fram friska grödor och större skördar.

Att kemiska växtskyddsmedel måste vara godkända för att få användas innebär att dessa måste genomgå en omfattande godkännandeprocess hos berörda myndigheter innan dessa kan sjas på den svenska marknaden eller i något annat EU-land. För produkterna fastslås användningsvillkor och det sker behörighetsutbildning av användarna. Sammantaget medför godkännandeprocessen att riskerna med de växtskyddsmedel som används är att betrakta som

låga. För godkännandet betalas en årlig kemikalieavgift på växtskyddsmedel baserat på försäljningsvärdet och den tillkommer utöver en punktskatt.

Enligt branschföreträdare, vars produkter berörs av förslaget om införande av en växtskyddsmedelsskatt, finns det mycket små möjligheter att byta ut produkterna i skatteklass 1 med bibehållet resultat. En skatt har därför en begränsad miljöstyrande effekt då de aktuella bekämpningsmedlen saknar bra substitut. Ett grundläggande krav bör vara att ett miljöstyrmedel är effektivt för att uppnå uppsatta miljömål och för att det ska vara möjligt krävs att det finns likvärdiga substitut som har motsvarande funktion.

En annan aspekt är att alltför ensidig användning av växtskyddsmedel med liknande verkningsmekanism kan leda till uppkomst av resistent skadegörare, något som behandlas i utredningen. En skatt riskerar att leda till mer ensidig användning av mindre verkningsfulla växtskyddsmedel som är billigare, något som kan få negativa effekt för jordbrukets produktivitet och långsiktiga hållbarhet.

I befintligt system sker restprovtagning i livsmedel. Huvuddelen av de svensk producerade livsmedlen saknar helt spår av bekämpningsmedel och enligt uppgift från Livsmedelsverket är det ovanligt att det finns resthalter över gränsvärdet i svenska livsmedel. Det indikerar att nuvarande användning av växtskyddsmedel är behovsanpassad och fungerar i enlighet myndigheternas krav och intentioner.

Enligt den svenska livsmedelsstrategin ska ekonomiska styrmedel som går utöver den gemensamma EU-nivån vara väl motiverade och noga prövas avseende bl.a. konkurrenskraft. Den föreslagna skatten är inte förenlig med den svenska livsmedelsstrategins övergripande mål och prioritering om att förbättra den svenska konkurrenskraften och att öka produktionen i Sverige.

Svenskt Näringsliv anser att utredningen inte har kunnat visa att införandet av ytterligare ett styrmedel jämte tillståndsprocessen kommer att leda till ökad styrande miljöeffekt att skatten anses vara ett proportionerligt verktyg att använda. Istället riskerar en skatt att försämra svensk konkurrenskraft vilket kan få negativa effekter på den svenska välfärden och den svenska sysselsättningen.

Avskaffande av befintlig bekämpningsmedelsskatt

Utredningen föreslår att den nuvarande bekämpningsmedelsskattelagen⁸ ska upphöra att gälla. Enligt utredningens bedömning är dagens skatt på bekämpningsmedel inte ett effektivt styrmedel och skatten förväntas inte i någon större utsträckning bidra till att nå miljö kvalitetsmålet Giffri miljö.⁹ Avskaffandet av lagen innebär att skatten på biocider, bekämpningsmedel som inte är växtskyddsmedel, tas bort. Exempel på biocider är medel för bekämpning av råttor och andra skadedjur. Enligt utredningens

---

⁸ Lag (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel

⁹ SOU 2017:10 sid 241

förslag ska bekämpningsmedelsskatten ersättas med en skatt på kemiska växtskyddsmedel.

Svenskt Näringsliv instämmer i utredningens bedömning att den nuvarande bekämpningsmedelsskatten bör avskaffas då den inte utgör ett effektivt verktyg för miljöstyrning. Mot bakgrund av detta tillstyrker Svenskt Näringsliv att den aktuella lagen avskaffas.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Robert Lönn